

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Державного комітету
статистики України
від 27 жовтня 2005 р. № 331

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
27 жовтня 2005 р. за № 1278/11558

Внесено зміни:

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Державного комітету
статистики України
від 15 вересня 2008 р. № 331

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
10 жовтня 2008 р. за № 959/15650

ІНСТРУКЦІЯ **щодо заповнення форми державного статистичного спостереження** **№ 4-мтп “Звіт про залишки і використання** **енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти”**

1. Загальні положення

1.1. Звіт за формами № 4-мтп (піврічна), № 4-мтп (св) (піврічна), № 4-мтп (місячна, термінова) "Звіт про залишки і використання енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти" (далі – форма № 4-мтп) складають суб'єкти господарювання – юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи (далі – підприємства) усіх видів економічної діяльності, які використовують та мають у залишках енергетичні матеріали та продукти перероблення нафти.

Звіт за формою № 4-мтп (піврічна) складають підприємства, які мають у своїй господарській діяльності сектори перетворення палива та енергії в інші види палива та енергію.

Форма № 4-мтп (св) (піврічна) є спрощеним варіантом форми № 4-мтп (піврічна) і передбачена для підприємств – споживачів первинних видів палива та продуктів їх перероблення, які не мають секторів з перетворення палива та енергії в інші види палива та енергію.

1.2. Підприємства подають звіти за формами № 4-мтп територіальному органу державної статистики за своїм місцезнаходженням. Якщо відокремлені підрозділи підприємства знаходяться в різних з ним регіонах, то ці підрозділи подають окремо звіти територіальному органу державної статистики за своїм місцезнаходженням, а звіт підприємства, без включення до свого звіту даних цих підрозділів – територіальному органу державної статистики за своїм місцезнаходженням.

1.3. Керівник підприємства є відповідальним за повноту та достовірність даних звіту за формою № 4-мтп. Всі показники звіту повинні заповнюватися на основі даних первинної документації та бухгалтерського обліку.

1.4. Первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення статистичних спостережень, є конфіденційною інформацією, яка охороняється Законом і використовується виключно для статистичних цілей у зведеному знеособленому вигляді.

2. Заповнення бланків форм державного статистичного спостереження **№ 4-мтп (піврічна), № 4-мтп (св) (піврічна)**

2.1. Для визначення найменування енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, їх кодів, записаних відповідно у графах А, Г, слід застосовувати додаток до ф. № 4-мтп (витяг з пояснення до Номенклатури продукції промисловості, затвердженої наказом Держкомстату України від 30.08.2002р. № 320).

2.2. У розділі 1 записуються об'єми залишків усіх видів енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти у споживачів (графи 1 і 3) та у постачальників (графи 2 і 4) на початок і кінець звітної періоду, які можуть знаходитись на складах підприємств, цехів, підсобних виробництв, на будівельних майданчиках, складах житлово-комунальних і культурно-побутових та інших

об'єктів, які перебувають на балансі звітуючого підприємства; об'єми залишків, які належать даному підприємству, але з будь-яких причин зберігаються на інших підприємствах, а також залишків на суднах, які знаходяться біля причалів, у портах і гаванях (що обслуговують внутрішні лінії); на локомотивах у депо. Сюди записуються залишки рідких нафтопродуктів (бензину моторного, палива дизельного тощо), які не можливо злити – так звані "мертві" залишки.

Підприємства усіх видів економічної діяльності, крім вуглезбагачувальних фабрик, об'єми залишків палива записують з урахуванням давальницької сировини. Збагачувальні фабрики вугільної промисловості продукти збагачення (концентрат, промпродукт і шлам), одержані із рядового вугілля на давальницьких умовах, до залишків не враховують; їх об'єми відображають шахти відповідно у рядках 100 і 115.

Підприємства-постачальники в об'ємах залишків показують залишки як для власних потреб, так і для подальшого продажу.

По рядку "Газ природний" до залишків у підземних сховищах газу (ПСГ) записуються об'єми закачаного газу для споживачів України без урахування транзиту із використанням ПСГ.

Залишки палива, що відкладені до держрезерву та мобзапасу, до цих граф не записуються.

2.3. У розділі 2 до графи "використано – всього у натуральному вимірі" записуються сумарні об'єми енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, витрачених за всіма напрямками споживання: в процесі перетворення, на неенергетичні потреби (як сировина або матеріал), безпосередньо з метою кінцевого споживання незалежно від джерел їх надходження (чи закуплені вони за власні кошти, чи надійшли як давальницька сировина), а також об'єми втрат енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти при транспортуванні, розподілі та зберіганні. Вуглезбагачувальні фабрики до об'ємів витрат, як і залишків, продукти збагачення з давальницької сировини не враховують.

Об'єми витрат за окремими видами господарської діяльності розшифровуються у відповідних графах розділів 3, 4 та 5 форми № 4-мтп (піврічна), розділів 3 та 4 форми № 4-мтп (св) (піврічна).

2.4. У розділі 3 за формою № 4-мтп (піврічна) графи 1–5 заповнюють підприємства, що займаються перетворенням палива в інші види енергії або паливних продуктів, чи мають у своїй структурі такі підрозділи. Кожне підприємство в залежності від виду діяльності

визначає і записує у вільних назвах граф 1–4 конкретний класифікаційний код відповідно до таких кодів: 01 – витрати палива на виробництво кам'яновугільних, буровугільних і торф'яних брикетів; 02 – на виробництво коксу та коксового газу; 03 – витрати палива на виробництво різних видів газу, у тому числі синтетичного; 04 – обсяги доменного коксу еквівалентного обсягу виходу доменного газу при виробництві чавуну та феросплавів в доменних печах; 05 – витрати нафти та інших компонентів на виробництво нафтопродуктів; 06 – витрати палива на виробництво тепло- і електроенергії електростанціями загального користування; 07 – витрати палива на виробництво тепло- і електроенергії електростанціями підприємств; 08 – витрати палива на виробництво тепло- і електроенергії теплоелектроцентралями; 09 – витрати палива на перетворення паливно-енергетичних ресурсів іншими підприємствами та установками, не зазначеними вище. Підприємством заповнюється стільки назв вільних граф, скільки ним здійснюється напрямків перетворення палива в інші види енергії або палива.

До даних граф 1–5 відповідно враховуються об'єми втрат енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти в процесі їх перетворення: вугілля і торфу при виробництві брикетів, вугілля при виробництві коксу та коксового газу, нафти при знесоленні та зневоднюванні та інші технологічні втрати і відходи палива, пов'язані з його перетворенням (об'єми цих втрат окремо виділяються у графі 3 розділу 5).

2.5. У розділі 3 за формою № 4-мтп (піврічна) графу "витрати на власне споживання енергетичним сектором" заповнюють підприємства з видобутку і виробництва первинного палива та енергії, підприємства з перетворення енергії (або мають в своїй структурі такі підрозділи) та інші енергетичні підприємства. В цій графі записуються витрати палива на здійснення всіх технологічних процесів з видобутку і виробництва продукції паливної промисловості, виробництва електроенергії та відпуску теплоенергії енергетичними підприємствами з урахуванням втрат палива в технологічних процесах виробництва, а також витрати їх на внутрішній заводський транспорт.

2.6. У розділі 4 за формою № 4-мтп (піврічна) та розділі 3 за формою № 4-мтп (св) (піврічна) до графи "використано для неенергетичних цілей (як сировина, матеріал)" записуються об'єми енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, що використовуються:

як сировина на виробництво хімічної, нафтохімічної та іншої непаливної продукції з урахуванням технологічних втрат при переробці (обсяги цих втрат окремо виділяються і записуються у розділі 5 за формою № 4-мтп (піврічна) та розділі 4 за формою № 4-мтп (св) (піврічна) до граfi "із загальної кількості використаного палива втрати при переробці в непаливну продукцію";

як матеріал для непаливних потреб.

2.7. У розділі 4 за формою № 4-мтп (піврічна) та розділі 3 за формою № 4-мтп (св) (піврічна) до граfi "кінцеве споживання" записуються об'єми використання паливних ресурсів за усіма напрямками споживання, за винятком витрат палива, врахованих енергетичним сектором (графі 1–6 розділу 3 за формою № 4-мтп (піврічна) та використаних для неенергетичних цілей (графі 1 розділу 4 за формою № 4-мтп (піврічна), графі 1 розділу 3 за формою № 4-мтп (св) (піврічна). У бланках піврічних форм у відповідних графах 3-8 розшифровуються об'єми кінцевого споживання за окремими напрямками:

2.7.1 до граfi "на сільськогосподарські роботи (продукцію)" записуються витрати усіх видів енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти на виконання сільськогосподарських робіт (незалежно від того, у яких галузях економіки вони виконуються), а саме:

на силові двигуни і механізми, які забезпечують виконання робіт у рослинництві (тракторів, комбайнів, сіялок, віялок тощо);

на двигуни для забезпечення механізованих робіт на відгодівельних пунктах, птахофабриках, в тепличних господарствах, на молочних пунктах, пунктах з приготування кормів;

на силові двигуни, які обслуговують експлуатацію споруд із зрошування та іригації;

на опалення зимових і весняних теплиць, тваринницьких та інших виробничих приміщень;

на транспортні операції з перевезення вантажів у господарстві з використанням тракторів і автомобілів;

на інші сільськогосподарські роботи.

2.7.2 до граfi "на діяльність транспорту" записуються витрати енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти на забезпечення руху усіх видів транспорту, крім внутрішньо-заводського, усіма підприємствами незалежно від того, до якого виду економічної діяльності вони належать.

Підприємства трубопровідного транспорту включають витрати енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, пов'язані з транспортуванням нафти, нафтопродуктів, газу та інших продуктів магістральними трубопроводами.

2.7.3 до граfi "на будівництво" записуються об'єми енергетичних матеріалів та

продуктів перероблення нафти, витрачених на виконання будівельно-монтажних і бурових робіт (незалежно від того, в якій галузі виконуються ці роботи) з урахуванням витрат палива на обслуговування цих робіт двигунами і механізмами, а також витрати палива на підігрів ґрунту, трубопроводів та інші, пов'язані з будівництвом роботи.

2.7.4 до граfi "на торговельну діяльність, ресторанне господарство" записуються витрати енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти на забезпечення діяльності об'єктів торгівлі і ресторанного господарства, на опалення, гаряче водопостачання та інші потреби цих об'єктів.

До граф 3–7 відповідно записуються також витрати енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти на опалення, гаряче водопостачання виробничих споруд (включаючи витрати в невиробничих об'єктах, які розташовані в цих спорудах).

2.7.5 до граfi "інші потреби" записуються витрати енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти на роботи і потреби, не перелічені у графах 3-7, а саме: на опалення, освітлення, гаряче водопостачання та інші санітарно-гігієнічні потреби житлових, навчальних, лікувальних, спортивних, видовищних будинків і приміщень, дитячих установ, санаторіїв і будинків відпочинку, будинків інвалідів і осіб похилого віку, пралень, лазень, підприємств побутового обслуговування населення, а також інших будинків і установ комунального і культурно-побутового призначення. Промислові, будівельні, транспортні, сільськогосподарські та інші підприємства і організації записують до цієї граfi перелічені вище витрати в об'єктах комунального і культурно-побутового призначення, які знаходяться на балансі звітуючого підприємства (організації): витрати в їдальнях, буфетах, душових, пральнях, оздоровчих пунктах, дитячих установах, клубах, будинках культури, стадіонах, будинках відпочинку, оздоровчих таборах, гуртожитках та інших організаціях комунального і культурно-побутового призначення. Сюди ж записується відпуск енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти житлово-комунальним відділам чи житловим управлінням робітничих селищ, які знаходяться на балансі підзвітних підприємств або організацій. Якщо об'єкти житлово-комунального і культурно-побутового призначення розміщені у виробничих цехах чи приміщеннях і мають самостійний облік енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти, то витрати їх враховують у графі "інші потреби". При відсутності окремого обліку витрати палива відносяться до витрат,

пов'язаних з виробництвом промислової продукції або виконанням основних робіт графа "на виробництво промислової продукції (робіт, послуг)".

2.7.6 у графі "реалізовано населенню (включаючи працівників підприємств)" рядки 240 "бензин моторний" та 300 "газойлі (паливо дизельне)" підприємства не заповнюють. Об'єми продажу бензину моторного і газойлів (палива дизельного) відображаються у звіті "Про продаж і запаси товарів у торговій мережі та мережі ресторанного господарства" за формою № 3-торг у розділі 5 "Продаж світлих нафтопродуктів і газу".

2.8. У розділі 4 форми № 4-мтп (св) (піврічна) та розділі 5 форми № 4-мтп (піврічна) записують втрати енергетичних матеріалів та продуктів перероблення нафти при видобутку та виробництві, втрати через невикористання, необлік та з інших причин, а також розшифровуються втрати, включені до обсягів використання: втрати при транспортуванні, розподілі та зберіганні, втрати при перетворенні та при переробці в непаливну продукцію.

2.8.1 до графі "втрати при видобутку та виробництві" записують втрати вугілля з породою при збагаченні та сортуванні на збагачувальних підприємствах вугільної та металургійної промисловості (без урахування промпродукту і шламу, використаних як енергетичне паливо), втрати нафти при деемульсації та стабілізації тощо.

2.8.2 до графі "втрати через невикористання, необлік та з інших причин" записують невикористані паливно-енергетичні ресурси, а саме: незбираний попутний нафтовий газ, спалений у факелах; невикористані відходи лісозаготівель, деревообробки, відпрацьовані масла мастильні, луги сульфатні, відходи хімічного виробництва та інші горючі відходи технологічних процесів виробництва, для яких відсутня на підприємстві розроблена технологія їх використання; невикористані відпрацьована пара, конденсат, гаряча вода, тепло відходящих газів, агрегатів, які не мають теплоутилізаційних установок.

При неможливості точного визначення кількості окремих невикористаних видів палива допускається запис їх за експертною оцінкою із

урахуванням стану цих енергоресурсів і реальної можливості їх використання.

3. Заповнення бланка форми державного статистичного спостереження № 4-мтп (місячна, термінова)

3.1. До графі "використано – всього" записують сумарні об'єми вугілля, нафти (включаючи газовий конденсат), природного газу та окремих нафтопродуктів, витрачених за всіма напрямками споживання: в процесі перетворення, на неенергетичні потреби (як сировина або матеріал), безпосередньо з метою кінцевого споживання з урахуванням технологічних втрат, втрат при транспортуванні, розподілі та зберіганні, а також обсягів реалізації (відпуску) населенню, незалежно від джерел їх надходження (чи закуплені вони за власні кошти, чи надійшли як давальницька сировина). До цієї графі за рядками "бензин моторний" та "газойлі (паливо дизельне)" обсяги реалізації населенню не записуються. Об'єми їхнього продажу відображаються у звіті "Про продаж світлих нафтопродуктів" за формою № 1-торг (нафтопродукти).

3.2. До графі "залишки на кінець звітного періоду" записуються сумарні об'єми залишків вугілля, нафти (включаючи газовий конденсат), природного газу та окремих нафтопродуктів як у споживачів, так і у постачальників.

Підприємства-постачальники в об'ємах залишків показують залишки як для власних потреб, так і для подальшого продажу.

За рядком "Газ природний" до залишків у підземних сховищах газу (ПСГ) записуються об'єми закачаного газу для споживачів України без урахування транзиту із використанням ПСГ.

Залишки палива, що відкладені до держрезерву та мобзапасу, до цих граф не записуються.

Департамент статистики торгівлі
Держкомстату України